

Asia: VN/34515/2024

Kommentointipyyntö: Sivistyksestä suunta Suomelle - Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio vuoteen 2040

1. Suomi on sivistyksen, demokratian ja tieteen vapauden edelläkävijä.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Toimenpidesuosituksista: Tavoitteet ovat hyviä, mutta miten "kansalaiskeskusteluun tukeminen" korkeakoulujen osalta tulisi käytännössä näkymään?

Liitteissä mainittujen seikkojen valossa tämä ensimmäinen kappale on pelkkää juhlapuhetta kun todellisuudessa on puhe velkajarrusta, kurjistamisesta ja yksityisen rahoituksen osuuden kasvattamisesta. Tällaiset asiat vähentävät demokratiaa, eivät lisää sitä.

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

3 vain osittain

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Toimenpidesuosituksissa vastuuta tavoitteiden toteutuksesta sysätään korkeakouluille ilman valtion roolin tunnistamista. ISYY on huolissaan jos toimenpiteissä ei luvata lisää resurssointia. Opiskelupaikkojen lisäys ilman lisärahoitusta ei ole lisäresurssointia vaan lisätaakan antamista korkeakouluille.

Toimenpidesuosituksissa keskitytään liikaa OKM:n alaisiin toimiin ja säädöksiin, vaikka lainsäädännön ja tavoitteiden pitäisi koskea mm. oikeus- ympäristö ja sosiaali- ja terveysministeriötä.

2. Koulutus kuuluu kaikille ja mahdollisuuksia lisätään erityisesti nuorille.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

3 vain osittain

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Lupaus maksuttomasta korkeakoulututkinnosta on hyvä ja kannatettava tavoite.

Sen sijaan jatkuva opintotukilain muokkaus, lainapainotteisuuden lisääminen, opiskelija-asuntotuotannon vaikeuttaminen erityisryhmien investointiavustusten karsinnalla, yhden opiskelupaikan säännös ym. toimenpiteet ovat puhuneet edellisen vision tavoitteita vastaan eivätkä vahvista nuorten tulevaisuus- ja koulutususkoa.

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

3 vain osittain

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Koulutusjärjestelmän tulisi kannustaa kouluttautumaan ja luoda uskoa tulevaisuuteen. Jatkuvat leikkaukset, pienemmät resurssit ja työuran pirstaleisuus eivät tätä tue.

Lukiokoulutuksen lisääminen alueilla, joissa on kysyntää on toki hyvä, mutta tämän ei tule tapahtua syrjäisempien alueiden lukiokoulutuksen leikkaamisen kustannuksella.

3. Luovat osaajat ja kunnianhimoinen tutkimustoiminta uudistavat yhteiskuntaa.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

4 ei lainkaan

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

60 prosentin tavoite korkeakoulutetusta väestöstä on täysin utopistinen. Edellisessä visiossa asetettu 40 % vaatimus ei ollut lähelläkään toteutumista.

Koko teksti on ylioptimista taivaanrannan maalailua vailla konkretiaa. Innovaatiota ja osaamiskeskittymiä on vaikea synnyttää pakottamalla vaan ne vaativat luovan vapauden ja tilan kohdata.

Nykyinen lainsäädäntö, korkeakoulujen lukukausimaksut sekä tiukat maahanmuuton kriteerit eivät houkuttele kansainvälisiä osaajia Suomeen.

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

4 ei lainkaan

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Koulutuksen sirpaloiminen ei ole paras tapa palvella työllisyyden tarpeita, vaan johtaa katkonaisiin työuriin. Tavoite on ristiriidassa itsensä kanssa.

Lisensiaatin tutkinnon poisto perusteetta ja asiaa sen enempää avaamatta on erittäin hämärä.

Akateemiset tutkijat joutuvat kohtaamaan valtavan määrän painostusta sosiaalisen median ja muiden kanavien kautta joka osaltaan kaventaa akateemista vapautta ja on uhka tieteen vapaudelle ja sivistykselle. Siksi esim. maalittaminen ja muu yksilön itsemääräämisoikeutta rajoittava toiminta tulisi kriminalisoida jämäkämmin ottein.

4. Rohkea uudistuminen rakentaa tulevaisuuden osaamista: korkeakoulujen erikoistuminen ja yhteistyö vahvistuvat.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

3 vain osittain

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Duaalimalli tulee säilyttää ja se tulisi kirjata visioon. Korkeakoulujärjestelmän eri osien tulee tukea toisiaan ja tuottaa tietoa molempien osapuolten tarpeisiin ja järjestelmän sisällä tapahtuvien siirtymisten tulee olla joustavia ja vaivattomia.

"Korkeakoulut kehittävät tutkimustulosten ja luovien alojen osaamisen monipuolista yhteiskunnallista hyödyntämistä ja kaupallistamista." Tämä myös täysin absurdi idea. Luovuus ei ole olemassa kaupallistamista varten, vaan siksi että se itsearvoisesti rikastuttaa ihmiselämää.

**Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet?
Ovatko toimet oikeita?**

3 vain osittain

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

"Tutkimus ja koulutus kehittyvät tiiviissä yhteistyössä yritysten ja työelämän kanssa" särähtää korvaan liittyen juuri tuohon yritysten toiveeseen hyötyä mistä tahansa yhteistyöstä taloudellisesti. Tämä ei ole korkeakoulutuksen tarkoitus.

5. Kohti kasvua: korkeakoulutuksen ja tutkimuksen rahoitus monipuolistuu.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

4 ei lainkaan

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Korkeakoulut eivät ole yrityksiä eikä niiden toiminnan tule olla tuloksellista.

Rahoituksen hakeminen muilta tahoilta luo korkeakouluille painetta luoda rahoittajaa miellyttäviä tutkimustuloksia ja siten ongelmallinen.

**Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet?
Ovatko toimet oikeita?**

4 ei lainkaan

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Mikäli kansainvälistä- tai yritysrahoitusta ei löydy, jää loppusumma yksilön vastuulle ja täten maksutonta korkeakoulututkintoa ei voida taata.

4 % tavoite koulutukseen investoitavasta BKT:sta on utopistinen koska edellisessäkin visiossa tavoite ei toteutunut.

Tällä kirjauksella on riski avata Pandoran lipas lukukausimaksujen käyttöönotosta sekä avoimen korkeakoulutuksen tutkinnonanto-oikeudesta. Nämä molemmat ovat erittäin huolestuttavia uudistuksia koko koulutusjärjestelmän maksuttomuuden periaatteen kannalta.

Vision tavoitteiden ja toimenpidesuosittelujen kokonaisuus

6. Puuttuuko vision tavoitteista ja toimenpidesuosittelukokonaisuudesta jotain olennaista? Tulisiko jokin osa alue priorisoida tai poispriorisoida?

Priorisoida tulisi sitä, mikä palvelee tieteen vapautta, autonomiaa sekä yksilön mahdollisuuksia saada opetusta.

Poispriorisoida useampia rahoituskanavia sekä koulutuksen ja tutkimustulosten kaupallistumista koska se vie yhteiskuntaa väärään suuntaan.

Vision kokonaisuus ja muut osiot

7. Mahdolliset kommentit vision tilannekuvaan liittyen

Nykyiseen tilannekuvaan liittyen sekä vision tavoitteet että toimenpiteet vaikuttavat ylioptimistisilta ja ylimitoitetuilta. ISYY kaipaa tavoitteisiin realismia ja konkretiaa.

8. Miten arvioisit visiota ja sen toimenpiteitä kokonaisuutena

Ennen kuin Visio2040 hyväksytään ja sen toimenpiteitä aletaan integroida lainsäädäntöön ja korkeakoulujen rahoitukseen, tulisi edellinen Visio2030 -prosessi käydä perusteellisesti läpi ja selvittää miksi sen tavoitteita ei saavutettu ja tulokset jäivät laihoiksi. Ennen uuden vision työstämistä olisi hyvä selvittää edellisen kulku ettei samoja virheitä toistettaisi.

9. Muut kommentit

-

Aaltonen Mikko
Itä-Suomen yliopiston ylioppilaskunta